

Sebastian GAJEWSKI*

Prawnomiędzynarodowy standard sądowej kontroli w sprawach związanych z zabezpieczeniem społecznym a regulacje polskie

1. Pojęcie standardu prawnomiędzynarodowego

Pojęcie standardu nie jest jednoznaczne i na gruncie różnych dziedzin prawa można wskazać odmienne jego definicje¹. Większość znaczeń pojęcia „standard” odwołuje się wyraźnie do sposobu jego rozumienia w języku potocznym. Obejmuje ono typowy, przeciętny model czegoś; jakości towarów lub usług, która spełnia podstawowe przyjęte wobec nich wymagania albo normę, która je określa². Można więc przyjąć, że pojęcie standardu obejmuje pewien wymóg, a jednocześnie jego ocenę jako typowego, powszechnego czy oczekiwanego. Zatem standard prawnomiędzynarodowy to występujące w prawie międzynarodowym publicznym typowe rozwiązanie prawne, obejmujące nakaz pewnego zachowania się przez państwo. Taki charakter przypisuje się mu dlatego, że pojawia się ono w wielu aktach prawa międzynarodowego albo z tego powodu, że występuje w akcie traktowanym jako podstawowy w prawie międzynarodowym publicznym w odniesieniu do danej dziedziny. W takim znaczeniu pojęcie to stosuje się we współczesnej literaturze³.

* Dr Sebastian Gajewski – adiunkt w Katedrze Prawa Administracyjnego Europejskiej Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Warszawie.

¹ Zob. J. Galster, *Pojęcie standardu w prawie międzynarodowym publicznym*, „Przegląd Stosunków Międzynarodowych” 1979, nr 2, s. 23 i n.

² Zob. *ibidem*, s. 23; *Mały słownik języka polskiego*, red. E. Sobol, Warszawa 2000, s. 954; *Słownik wyrazów obcych*, red. J. Tokarski, Warszawa 1978, s. 700.

³ Zob. np. G. Uścińska, *Europejskie standardy zabezpieczenia społecznego a współczesne rozwiązania polskie*, Warszawa 2005.

W prawie międzynarodowym publicznym jako podstawowy akt regulujący sferę zabezpieczenia społecznego traktuje się Konwencję nr 102 Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczącą minimalnych norm w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, przyjętą w Genewie 28 czerwca 1952 r.⁴. W doktrynie jest ona określana jako międzynarodowy kodeks zabezpieczenia społecznego⁵. Konwencja ta obejmuje względnie kompleksową regulację praw do świadczeń z tego zakresu, która powtarza, a jednocześnie rozszerza i uszczegóławia unormowania występujące we wcześniejszych aktach przyjmowanych przez MOP na poziomie możliwym do zaakceptowania przez większość państw⁶. Dlatego wspomniana umowa – mimo że późniejsze akty przewidują wyższe standardy w zakresie poszczególnych świadczeń – zachowuje walor podstawowego instrumentu międzynarodowego w obszarze zabezpieczenia społecznego⁷.

2. Standard kontroli sądowej w Konwencji

Z tych powodów w Konwencji można poszukiwać źródeł prawnomiędzynarodowego standardu sądowej kontroli w sprawach związanych z zabezpieczeniem społecznym. Kwestie te normuje art. 70 ust. 1 i 3 tej umowy, przy czym unormowania analogiczne do regulacji tego przepisu obecne są również w innych konwencjach MOP⁸. Można wskazać trzy podstawowe elementy tego standardu.

⁴ Dz.U. z 2005 r. Nr 93, poz. 775, dalej: Konwencja.

⁵ Zob. G. Uścińska, *op. cit.*, s. 72.

⁶ Zob. *ibidem*, s. 73.

⁷ Zob. *ibidem*.

⁸ Zob. art. 10 ust. 2 Konwencji nr 56 MOP z dnia 6 października 1936 r. dotyczącej ubezpieczenia marynarzy na wypadek choroby, *Konwencje i zalecenia MOP 1919–2012*, t. I, Warszawa 2014, s. 166–169; art. 11 ust. 2 Konwencji nr 35 MOP z dnia 29 czerwca 1933 r. obowiązkowego ubezpieczenia na starość pracowników najemnych zatrudnionych w przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych, w wolnych zawodach, jak również chałupników i pracowników gospodarstw domowych (Dz.U. z 1949 r. Nr 31, poz. 223); art. 11 ust. 2 Konwencji nr 36 MOP z dnia 29 czerwca 1933 r. dotyczącej obowiązkowego ubezpieczenia na starość pracowników najemnych, zatrudnionych w przedsiębiorstwach rolnych (Dz.U. z 1949 r. Nr 31, poz. 225); art. 12 ust. 2 Konwencji nr 37 MOP z dnia 29 czerwca 1933 r. dotyczącej obowiązkowego ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa pracowników najemnych zatrudnionych w przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych, w wolnych zawodach, jak również chałupników i pracowników gospodarstw domowych (Dz.U. z 1949 r. Nr 31, poz. 227); art. 12 ust. 2 Konwencji nr 38 MOP z dnia 29 czerwca 1933 r. dotyczącej obowiązkowego ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa pracowników najemnych zatrudnionych w przedsiębiorstwach rolnych (Dz.U. z 1949 r. Nr 31, poz. 229); art. 14 ust. 2 Konwencji nr 39 MOP z dnia 29 czerwca 1933 r. dotyczącej obowiązkowego ubezpieczenia na wypadek śmierci pracowników najemnych zatrudnionych w przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych, w wolnych zawodach, jak również chałupników i pracowników gospodarstw domowych (Dz.U. z 1949 r., Nr 31, poz. 231); art. 23 ust. 3 Konwencji nr 121 MOP z dnia 17 lipca 1964 r. dotyczącej świadczeń w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych, *Konwencje i zalecenia MOP 1919–2012*, t. I, Warszawa 2014, s. 531–542.

Po pierwsze, Konwencja przewiduje prawo do odwołania na drodze administracyjnej od rozstrzygnięcia organu administracji publicznej w sprawach świadczeń z zakresu zabezpieczenia społecznego w razie sporu co do ich rodzaju lub wysokości, nie zastrzegając przy tym obowiązku zapewnienia w odniesieniu do nich drogi sądowej (art. 70 ust. 1 Konwencji). Jej wprowadzenie pozostawiono uznaniu poszczególnych państw – stron Konwencji. Po drugie, państwa strony Konwencji, które wprowadziły sądową kontrolę wydawanych przez organy administracji publicznej aktów dotyczących świadczeń z zakresu zabezpieczenia społecznego, mają swobodę w określeniu modelu jej sprawowania. Konwencja nie wskazuje, czy sądowa weryfikacja tych rozstrzygnięć powinna obejmować merytoryczny czy kasacyjny sposób załatwiania tych spraw. Po trzecie, Konwencja wyłącza prawo odwołania się na drodze administracyjnej od rozstrzygnięć dotyczących rodzaju lub wysokości świadczeń z zakresu zabezpieczenia społecznego, gdy w danym państwie dotyczące ich sprawy powierzono sądom ustanowionym specjalnie w celu załatwiania spraw związanych z zabezpieczeniem społecznym, w których reprezentowane są osoby chronione (art. 70 ust. 3 Konwencji). Oznacza to, że Konwencja uzależnia dopuszczalność weryfikacji wspomnianych aktów na drodze administracyjnej od sposobu organizacji sądu sprawującego ich ewentualną kontrolę, jego składu oraz obowiązującej przed nim procedury.

Przedstawiona regulacja jest o tyle istotna, że – zgodnie z art. 2 lit. a pkt iii) Konwencji – Polska, ratyfikując tę umowę międzynarodową i przyjmując w części wynikające z niej powinności, zobowiązała się stosować art. 70 tego aktu. Oznacza to, że wynikającemu z tego przepisu standardowi sądowej kontroli w sprawach zabezpieczenia społecznego muszą odpowiadać regulacje krajowe. Przepis ten może więc stanowić wzorzec ich oceny. W tym kontekście wyjaśnienia wymagają trzy kwestie: 1) pojęcie „sądów ustanowionych specjalnie w celu załatwienia związanych z zabezpieczeniem społecznym”; 2) zakres obowiązywania standardu wynikającego z przywołanego przepisu Konwencji; 3) zgodność z nim obowiązujących unormowań polskich.

Pojęcie „sądów ustanowionych specjalnie w celu załatwienia spraw związanych z zabezpieczeniem społecznym” nie zostało wyjaśnione w przepisach Konwencji. Kluczowe jest tutaj wskazanie odrębnego charakteru sądów rozpatrujących sprawy dotyczące zabezpieczenia społecznego. Ich odrębność powinna przejawiać się na trzech płaszczyznach: organizacyjnej, personalnej i proceduralnej.

Odrębność organizacyjna oznacza, że sąd rozpatrujący sprawy związane z zabezpieczeniem społecznym powinien stanowić osobną, wydzieloną według kryterium rzeczowego, jednostkę organizacyjną w stosunku do sądów załatwiających inne sprawy. Powinna ona zajmować się wyłącznie roz-

strzyganiem spraw dotyczących zabezpieczenia społecznego, chyba że inne sprawy byłyby z nimi funkcjonalnie powiązane i nie stanowiłyby większości załatwianych spraw. Stopień odrębności organizacyjnej może być przy tym zróżnicowany, a w celu jej zachowania nie jest niezbędne, by miała ona pełny charakter, obejmujący również aspekt administracyjny, finansowy i majątkowy. Wystarczające jest, by sprawy dotyczące zabezpieczenia społecznego były przypisane jednostce organizacyjnej sądu złożonej z wyspecjalizowanych sędziów, która nie będzie zajmować się innymi sprawami.

Odrębność personalna zakłada natomiast, że sąd powinien rozstrzygać wspomniane sprawy w składzie gwarantującym reprezentację osób do nich uprawnionych i załatwienie ich zgodne z najlepszą wiedzą prawniczą. W sądzie tym orzekać mogą więc wyłącznie sędziowie wyróżniający się wiedzą dotyczącą prawa zabezpieczenia społecznego, a jednocześnie – że w składach orzekających zasiadać powinny osoby uprawnione do świadczeń z zabezpieczenia społecznego. Ma to zapewnić, że orzeczenia w tych sprawach będą uwzględniały interes beneficjentów tych świadczeń i odpowiadały społecznemu poczuciu sprawiedliwości. Ma to taką konsekwencję, że składy orzekające w sądach, o których mowa w art. 70 ust. 3 Konwencji, muszą być kolegialne i mieszane. Powinni się w nich znaleźć zarówno sędziowie zawodowi o odpowiedniej, specjalistycznej wiedzy, jak i ławnicy, legitymujący się doświadczeniem umożliwiającym reprezentowanie interesów świadczeniobiorców.

Z kolei odrębność proceduralna przewiduje, że postępowanie przed sądem rozpatrującym sprawy dotyczące zabezpieczenia społecznego powinno być ukształtowane w taki sposób, ażeby umożliwić pełne załatwienie sporu między uprawnionym a organem, który rozstrzyga o świadczeniu co do jego rodzaju i wysokości. Nie oznacza to, że sąd musi mieć możliwość merytorycznego rozpatrzenia sprawy, ale niezbędne jest, by każdorazowo mógł zbadać wszystkie jej aspekty, a przede wszystkim wypowiedzieć się o prawidłowości ustalenia rodzaju lub wysokości świadczenia. Trzeba bowiem zwrócić uwagę, że – w świetle art. 70 ust. 3 Konwencji – kontrola sądowa stanowi surogat prawa do odwołania się na drodze administracyjnej, które przysługuje w razie sporu co do wymienionych dwóch elementów prawa do świadczenia.

Konwencja nie określa wprost zakresu przedmiotowego obowiązywania tego aktu. Odwołuje się ona jedynie do pojęcia zabezpieczenia społecznego, którego nie definiuje. W literaturze przedmiotu przyjmuje się jego różne znaczenia⁹. Wskazuje się przy tym, że na gruncie Konwencji przez za-

⁹ Zob. np. J. Jończyk, *Prawo zabezpieczenia społecznego*, Kraków 2001, s. 21; I. Jędrasik-Janowska, *Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego*, Warszawa 2014, s. 23–24; L. Kaczyński, *Pojęcie zabezpieczenia społecznego i kryterium rozróżnienia jego technik*, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” 1986, nr 5–6, s. 21; G. Szpor, *System ubezpieczeń społecznych. Zagadnienia*

bezpieczenie społeczne należy rozumieć świadczenia wymienione wprost w tym akcie, a zatem: świadczenia zdrowotne, zasiłki chorobowe, świadczenia w razie bezrobocia, na starość, w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych, rodzinne, macierzyńskie, w razie inwalidztwa oraz w razie śmierci żywiciela rodziny¹⁰. Ma to taką konsekwencję, że zabezpieczenie społeczne w znaczeniu przyjętym w Konwencji – odwołując się do obowiązujących rozwiązań polskich – obejmuje nie tylko świadczenia z ubezpieczenia społecznego, zaopatrzenia społecznego i pomocy społecznej, ale także – z ubezpieczenia zdrowotnego. W rezultacie standard kontroli sądowej przewidziany przez art. 70 ust. 1 i 3 Konwencji odnosi się do wszystkich spraw, w których między jednostką a organem rozstrzygającym o takim świadczeniu powstał spór co do jego rodzaju lub wysokości.

3. Regulacje polskie dotyczące kontroli sądowej w sprawach związanych z zabezpieczeniem społecznym

Na podstawie art. 1 ust. 1–2 ustawy z 18 kwietnia 1985 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych¹¹ sprawy te powierzono sądom pracy, stanowiącym odrębne jednostki organizacyjne sądów rejonowych, oraz sądom pracy i ubezpieczeń społecznych, stanowiącym odrębne jednostki organizacyjne sądów wojewódzkich (obecnie – sądów okręgowych i sądów apelacyjnych). Przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się zaś – stosownie do art. 476 § 2 k.p.c.¹² – sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych dotyczących: ubezpieczeń społecznych, emerytur, rent, innych świadczeń w sprawach należących do właściwości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a także świadczeń odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby, pozostających w związku ze służbą wojskową albo służbą w innych formacjach mundurowych. Zgodnie natomiast z art. 12 § 1a pkt 2, art. 16 § 4 pkt 1, art. 18 § 1 pkt 3 p.u.s.p.¹³ sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozpatrywane są w sądach rejonowych i okręgowych przez wydziały pracy i ubezpieczeń społecznych lub wydziały ubezpieczeń społecznych, zaś w sądach apelacyjnych – przez wydziały pracy

podstawowe, Warszawa 2007, s. 15; G. Uścińska, *Europejskie standardy zabezpieczenia społecznego a współczesne rozwiązania polskie*, Warszawa 2005, s. 30–31, 34.

¹⁰ Zob. G. Uścińska, *op. cit.*, s. 72.

¹¹ Dz.U. Nr 20, poz. 85.

¹² Ustawa dnia z 17 lipca 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, Dz.U. z 2018 r., poz. 1360 ze zm., dalej: k.p.c.

¹³ Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz.U. z 2019 r., poz. 52 ze zm., dalej: p.u.s.p.

i ubezpieczeń społecznych. Stosownie zaś do art. 11 § 1 p.u.s.p. wydziały są wewnętrznymi jednostkami organizacyjnymi sądów powszechnych. W świetle art. 477¹⁴ § 1-2 k.p.c. rozpatrzenie sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych polega natomiast albo na oddaleniu odwołania, albo na zmianie w całości lub w części zaskarżonej decyzji i orzeczeniu co do istoty sprawy.

Przedstawiona regulacja prowadzi do czterech zasadniczych wniosków. Po pierwsze, zaprezentowany system kontroli aktów dotyczących zabezpieczenia społecznego odnosi się tylko do części świadczeń wymienionych w Konwencji. Obejmuje on większość świadczeń realizowanych techniką ubezpieczeniową i zaopatrzeniową (zasiłki chorobowe, świadczenia na starość, w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych, w razie inwalidztwa, w razie śmierci żywiciela rodziny, niektóre świadczenia macierzyńskie), nie ma natomiast zastosowania do tych, do których zastosowanie znajduje metoda pomocowa (świadczenia w razie bezrobocia, rodzinne) i niektórych pozostałych świadczeń (świadczenia zdrowotne, niektóre świadczenia macierzyńskie). Po drugie, obowiązujące przepisy przewidują wobec sądów rozpatrujących sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych ograniczoną odrębność organizacyjną. W sądach I instancji mogą one być załatwiane w wydziałach zajmujących się wyłącznie tego rodzaju sprawami. Dopuszczalne jest jednak, by rozpoznawały je jednostki zajmujące się także sprawami z zakresu prawa pracy. Po trzecie, obecnie nie zagwarantowano odrębności personalnej sądów rozpatrujących sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych. W rozstrzyganiu tych spraw nie biorą bowiem udziału ławnicy, a sędziowie, którzy je rozpatrują, nie muszą spełniać szczególnych wymogów kwalifikacyjnych. Po czwarte, w odniesieniu do tych sądów obowiązujące przepisy zapewniają pełną odrębność proceduralną. Przewidują one, że sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozstrzygane są w szczególnym postępowaniu, w którym zawsze możliwe jest merytoryczne rozstrzygnięcie przez sąd sporu co do rodzaju lub wysokości świadczenia.

Spory dotyczące świadczeń z zabezpieczenia społecznego, które nie mieszczą się w pojęciu spraw z zakresu ubezpieczenia społecznego (art. 476 § 2 k.p.c.), rozpatrywane są przez sądy administracyjne (odwołując się do systematyki Konwencji – np. sprawy dotyczące świadczeń zdrowotnych, świadczeń w razie bezrobocia, świadczeń rodzinnych i niektórych świadczeń macierzyńskich). W przypadku sądów administracyjnych nie ma odrębności dotyczących tych spraw: zarówno organizacyjnych, personalnych, jak i proceduralnych. Zgodnie z art. 17 § 1 p.u.s.a.¹⁴ wojewódzki sąd administracyjny dzieli się na wydziały. Przepisy p.p.s.a. nie wskazują jednak obowiązku tworzenia jednostek tego rodzaju do spraw dotyczących świad-

¹⁴ Ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, Dz.U. z 2018 r., poz. 2107 ze zm., dalej: p.u.s.a.

czeń z zabezpieczenia społecznego. Sprawy te rozpatrywane są w I instancji w składzie trzech sędziów zawodowych, a na zasadzie wyjątku – w składzie jednego sędziego zawodowego (art. art. 16 § 1-2 p.p.s.a.¹⁵). W składzie orzekającym nie bierze udziału ławnik. Zgodnie zaś z art. 6 § 1 pkt 7 p.u.s.a. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego może być powołana osoba, która wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w dziedzinie administracji publicznej oraz prawa administracyjnego i innych dziedzin prawa związanych z działaniem organów administracji publicznej. Wymóg ten nie może być jednak traktowany jako gwarancja szczególnej wiedzy dotyczącej zabezpieczenia społecznego. Postępowanie przed sądami administracyjnymi unormowane jest co do zasady jednolicie do wszystkich spraw. Mimo kasacyjnego modelu ich rozstrzygania regulacja ta daje jednak możliwość sądowi wypowiedzenia się co do prawidłowości ustalenia rodzaju i wysokości świadczeń z zabezpieczenia społecznego w większości spraw, które ich dotyczą.

4. Wnioski

Przedstawione rozważania prowadzą do dwóch zasadniczych wniosków.

Po pierwsze, sprawowana przez sądy powszechne kontrola aktów dotyczących zabezpieczenia społecznego nie odpowiada standardom przewidzianym w Konwencji. Z powodu ograniczonej odrębności organizacyjnej i braku odrębności personalnej sądy te nie mogą zostać uznane za sądy ustanowione specjalnie w celu załatwiania spraw związanych z zabezpieczeniem społecznym, o których mowa w art. 70 ust. 3 Konwencji. We wszystkich tych sprawach niezbędne jest więc zapewnienie zainteresowanym prawa do odwołania na drodze administracyjnej. Możliwość wnoszenia tego środka jest bowiem wyłączona jedynie wówczas, gdy kontrola sądowa odpowiada wymogom określonym w art. 70 ust. 3 Konwencji. W sprawach dotyczących zabezpieczenia społecznego, w których właściwe są sądy powszechne, ani odwołanie, ani wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy jednak nie przysługują. W celu zachowania zgodności regulacji krajowych z wymogami Konwencji niezbędne jest więc albo wprowadzenie dwuinstancyjnego postępowania przed organami rentowymi, albo zmiana usytuowania prawnego sądów rozpatrujących sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych w sposób uwzględniający standard z art. 70 ust. 1 Konwencji. Możliwe byłoby powierzenie tych spraw wyłącznie odrębnym wydziałom ubezpieczeń społecznych, które nie rozpatrywałyby innych spraw, w tym spraw z zakresu prawa pracy, a jednocześnie – w których w I instancji orzekałyby składy

¹⁵ Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Dz.U. z 2018 r., poz. 1302 ze zm., dalej: p.p.s.a.

złożone z sędziego zawodowego o szczególnej wiedzy dotyczącej zabezpieczenia społecznego oraz ławników reprezentujących osoby uprawnione do świadczeń z tego zakresu.

Po drugie, w zakresie, w jakim sprawy dotyczące zabezpieczenia społecznego nie zostały powierzone sądom powszechnym, system weryfikacji aktów, które dotyczą tych świadczeń, odpowiada wymogom wynikającym z Konwencji. Przysługuje od nich środek prawny w administracyjnym toku instancji (odwołanie, wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy). Odpowiada to standardowi ustalonym w art. 70 ust. 1 Konwencji. Akty te mogą być kontrolowane przez sądy administracyjne, którym w odniesieniu do spraw z zakresu zabezpieczenia społecznego nie można przypisać żadnych odrębności. Z tego powodu sądy te nie mieszczą się w pojęciu „sądów ustanowionych specjalnie”, o których mowa w art. 70 ust. 3 Konwencji. Rozwiązanie to pozostaje w zgodzie z wymogami przewidzianymi w tym akcie. Określa on bowiem standard sądowej kontroli w sprawach świadczeń z zabezpieczenia społecznego jedynie w przypadkach, w których wyłączone jest prawo do odwołania na drodze administracyjnej.

Bibliografia

- Galster J., *Pojęcie standardu w prawie międzynarodowym publicznym*, „Przegląd Stosunków Międzynarodowych” 1979, nr 2.
- Jędrasik-Jankowska I., *Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego*, Warszawa 2014.
- Jończyk J., *Prawo zabezpieczenia społecznego*, Kraków 2001.
- Kaczyński L., *Pojęcie zabezpieczenia społecznego i kryterium rozróżnienia jego technik*, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” 1986, nr 5–6.
- Konwencje i zalecenia MOP 1919–2012*, t. I, Warszawa 2014.
- Muszalski W., *Ubezpieczenie społeczne*, Warszawa 2008.
- Szpor G., *System ubezpieczeń społecznych. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 2007.
- Uścińska G., *Europejskie standardy zabezpieczenia społecznego a współczesne rozwiązania polskie*, Warszawa 2005.

Wykaz aktów normatywnych:

- Konwencja nr 102 MOP z dnia 28 czerwca 1952 r. dotycząca minimalnych norm w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, Dz.U. z 2005 r. Nr 93, poz. 775.
- Ustawa z dnia 17 lipca 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, Dz.U. z 2018 r., poz. 1360 ze zm.
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz.U. z 2019 r., poz. 52 ze zm.
- Ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, Dz.U. z 2018 r., poz. 2107 ze zm.
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Dz.U. z 2018 r., poz. 1302 ze zm.

THE INTERNATIONAL-LAW STANDARD OF JUDICIAL REVIEW
IN MATTERS REGARDING SOCIAL SECURITY AND THE POLISH REGULATIONS

Abstract: The Convention of ILO № 102 is the basic source of international-law rules in the area of social security. This convention concerns the standards of judicial review in matters regarding social security. It declares that whenever a claim is settled by a special tribunal established to deal with social security questions and on which the protected persons are represented, no right of appeal should be required. It means that matters regarding social security should be settled by tribunals that are organizationally, personally and procedurally separated from those dealing with other cases. In Poland, most of the matters regarding social security are settled by common courts, by their special departments, in a special procedure. Nevertheless, relevant departments can also deal with cases concerning labor law and they do not consist of persons who are not judges and represent protected persons. It means that the Polish regulations concerning the judicial review in matters regarding social security do not fulfill the standard established by the Convention № 102.

Keywords: JUDICIAL REVIEW, SOCIAL SECURITY, CONVENTION № 102